

Audit

N.E.C.

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | oktober 2011

Audit

N.E.C.

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | oktober 2011

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

N.E.C.

Gemeente Nijmegen

Openbaar Ministerie Arnhem

Regiopolitie Gelderland-Zuid

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda

Tom van Ham

Henk de Man

André Oudendag

Siert Vos

© Arnhem, oktober 2011

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en incidenten	7
3	Samenwerking rondom voetbalveiligheid	9
4	Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd	11
5	De BVO onder de loep	13
6	Hoofdpijnen veiligheidsbeleid	17
7	Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners	18
8	Club- en gemeentespecifiek	19
9	Samenvatting en conclusies	20
	Bijlage 1 - verantwoording Audit	21
	Bijlage 2 – plattegrond stadion N.E.C.	22

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport.

Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om voor de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daartoe wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek. Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd.¹ Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbalclub: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

¹. Zie voor de onderzoeksverantwoording de bijlage.

2. Club, supporters en incidenten

- 2.1 N.E.C. – Nijmegen Eendracht Combinatie – is in 1900 door het samengaan van Nijmegen en Eendracht ontstaan. De club speelt sinds het seizoen 1994/1995 onafgebroken in de Eredivisie en speelde voor het laatst Europees voetbal in het seizoen 2008/2009. Thuiswedstrijden worden sinds 1946 gespeeld in Stadion De Goffert. In 2000 is het vernieuwde stadion met een capaciteit van 12.500 toeschouwers in gebruik genomen. De BVO huurt het stadion van de gemeente. Een plattegrond van het stadion staat weergegeven in bijlage 2.
- 2.2 Doorgaans zijn thuiswedstrijden van N.E.C. uitverkocht. Daarom zijn er plannen om de stadioncapaciteit uit te breiden, door het verlengen van bestaande tribunes. Bezoekers van thuiswedstrijden van N.E.C. zijn van alle leeftijden en maatschappelijke klassen en komen uit Nijmegen en omgeving.
- Een klein deel van de aanhang van N.E.C. – tussen de 20 tot 25 personen – wordt door de lokale partijen benoemd als toonaangevende subjecten c.q. de doelgroep. Zij zijn in staat een grotere groep meelopers te mobiliseren; een deel van deze groep meelopers bestaat uit een nieuwe generatie risicosupporters, die zich tijdens de wedstrijd in het sfeervak (080) bevinden. Deze jeugd is voor partijen redelijk goed aanspreekbaar.
- 2.3 Volgens respondenten maakt een klein deel van de supporters van N.E.C. – met name vak 080 – zich schuldig aan kleine delicten. Uit de interviews komt naar voren dat zij de confrontatie zoeken met andere supportersgroepen. In totaal zijn er blijkens het Voetbalvolgsysteem (VVS) dertien landelijke stadionverboden (peildatum 13 oktober 2011).
- Na een lange periode van rust rondom thuiswedstrijden van N.E.C. ontstonden er na de thuiswedstrijd tegen Vitesse op 16 oktober 2011 rellen. De politie heeft een rechercheteam gevormd en dankzij diverse inspanningen zijn 30 reischoppers herkend. Door deze gebeurtenissen zal het aantal stadionverboden flink toenemen.
- 2.4 De BVO heeft twee officiële supportersverenigingen, te weten De Supportersvereniging N.E.C. en de HKN. Beide partijen zijn een officiële gesprekspartner van de BVO. De Supportersvereniging N.E.C. telt circa 4.000 leden.
- 2.5 Het supportershome, genaamd De Eendracht, is gelegen naast het stadion van de BVO en is ruim voor aanvang van de wedstrijd toegankelijk voor thuis supporters. In het supportershome gaat het er gemoedelijk aan toe en zijn met name de ‘gewone’ supporters aanwezig. De HKN verzamelt voor de wedstrijd doorgaans in een nabij het stadion gelegen café, genaamd Goffertzicht. Een deel van de harde kern volgt de wedstrijden hier en komt in het geheel niet naar het stadion.

- 2.6 In het afgelopen jaar (peildatum 13 oktober 2011) hebben tijdens thuiswedstrijden negentien incidenten – waaronder het afsteken van vuurwerk of het zoeken van de confrontatie met andere supportersgroepen – waarbij supporters van N.E.C. betrokken waren, plaatsgevonden. Tijdens uitwedstrijden ligt het aantal incidenten in dezelfde periode op elf. Het gaat ook dan met name om het afsteken van vuurwerk of het zoeken van de confrontatie met andere supportersgroepen.
- 2.7 Thuiswedstrijden van N.E.C. worden geclassificeerd als een A-, B-min, B-plus of C-wedstrijd. Tijdens A-wedstrijden is er sprake van vrij vervoer voor bezoekende supporters, terwijl bij B-wedstrijden (min én plus) een auto-/buscombi wordt opgelegd. Het verschil tussen een B-min- en een B-pluswedstrijd is gelegen in de politie-inzet: bij B-pluswedstrijden staat de Mobiele Eenheid (ME) paraat, terwijl daarvan bij een B-minwedstrijd geen sprake is. Bij een C-wedstrijd zijn er strikte afspraken rondom kaartverkoop en vervoer. Tijdens alle wedstrijden wordt er alcoholarm bier geschonken.

Op basis van de risicoanalyse voorafgaand aan het huidige seizoen (2011-2012) kent de BVO vijf A-wedstrijden, acht wedstrijden in de categorie B- en drie wedstrijden die als B+ zijn geclassificeerd. Tot slot is één wedstrijd, de reeds gespeelde derby tegen Vitesse, als C-wedstrijd geclassificeerd. Van belang is dat een aantal partijen aangeeft dat de risicoanalyse in sommige gevallen meer op gevoel dan op feiten gebaseerd lijkt te zijn.

3. Samenwerking rondom voetbalveiligheid

3.1 De samenwerking tussen BVO, gemeente, Openbaar Ministerie (OM) en politie is goed. Tussen de betrokken partijen wordt op operationeel, ambtelijk en hoger beleidsmatig niveau (periodiek) overleg gevoerd, er is sprake van korte onderlinge lijnen en respect voor elkaars standpunten en belangen. Hieronder geven we de overleggen die periodiek gevoerd worden weer.

- Er is onder regie van de gemeente een maandelijks overleg (Veiligheidsoverleg N.E.C., kortweg VON). Hierbij zijn de Operationeel Commandant, de plaatsvervangend districtschef (beiden politie), het hoofd Afdeling Veiligheid (gemeente), de voetbalofficier (OM) en het RVC-lid van N.E.C. met veiligheid in portefeuille (BVO) aanwezig. Tevens zit in het VON een senior beleidsmedewerker van de afdeling Veiligheid als secretaris (zie 3.2 voor de agendaonderwerpen).
- Voorafgaand aan het VON vindt een operationeel overleg plaats. Binnen dit overleg worden praktische zaken, zoals de evaluatie en voortgang van gespeelde wedstrijden, besproken. Dit overleg bestaat uit de veiligheidscoördinator (BVO), de voetbalcoördinator (politie), de operationeel commandant (politie) en een senior beleidsmedewerker OO&V (gemeente). Het OM is niet aanwezig bij dit overleg.
- In het voetbalconvenant is vastgelegd dat één maal per jaar overleg op bestuurlijk niveau plaats dient te vinden. Met deze afspraak wordt pragmatisch omgegaan: zolang de overige overleggen goed gestructureerd zijn, is er overleg op bestuurlijk niveau als er bestuurlijke thema's zijn. Wel ontvangt de burgemeester de vertegenwoordigers van de club zo af en toe op het stadhuis.
- Voor elke thuiswedstrijd van N.E.C. is er overleg tussen de BVO en de politie; tevens vindt enkele weken voorafgaand aan de wedstrijd overleg plaats met de bezoekende partij.
- Binnen de club is er intern wedstrijdoverleg. Tijdens dit overleg wordt voorbereid en teruggekeken op de wedstrijden en worden aandachtspunten meegenomen.
- Binnen de politie is er intern tactisch overleg.
- Op de wedstrijddag is er intern operationeel overleg bij de politie.
- Op de wedstrijddag is er een operationele veiligheidsbriefing vanuit de BVO, waarbij ook de voetbalcoördinator, de coördinator supportersbegeleiding en de projectleider 'overenthousiast' aansluiten.

3.2 Tijdens het beleidsoverleg (VON), dat maandelijks onder regie van de gemeente plaatsvindt, worden onder andere de volgende zaken globaal besproken:

- Bespreking (bestuurlijke) maatregelen rondom risicowedstrijden
- Terugblik op gespeelde wedstrijden
- Vooruitblik op te spelen wedstrijden
- Bespreking eventuele incidenten
- De aanpak van risicosupporters/Overenthousiast
- Wet MBVEO
- Sfeervak
- Veiligheidsorganisatie NEC
- Andere beleidsmatige thema's, zoals bijvoorbeeld alcohol in het stadion

3.3 Om het jaar wordt er een multidisciplinaire oefening uitgevoerd, waarbij verschillende scenario's aan bod komen. De veiligheidsregio is betrokken bij deze oefening.

Naast deze multidisciplinaire oefening ontvangt de stewarding meerdere trainingen. De BVO maakt voor deze trainingen gebruik van een extern bureau. Tot slot oefent ook de politie minimaal één maal per jaar in het stadion. Tijdens een dergelijke oefening wordt verzet door een mensenmassa gesimuleerd.

3.4 Ter illustratie van de samenwerking schetsen we de gezamenlijke activiteiten rondom een fors incident. Na de nederlaag van N.E.C. in de thuiswedstrijd tegen Vitesse, willen relschoppers de supportersbussen van Vitesse bestormen. Wanneer de politie dit voorkomt, richten de relschoppers zich tegen de politie. Vijf politieagenten raken gewond. Door de verschillende partijen worden – in onderling overleg en soms gezamenlijk – diverse maatregelen genomen. Dit leidt ertoe dat vrij snel na het incident een recherche-team wordt geformeerd, er foto's van relschoppers in de media verschijnen, er 30 aanhoudingen worden verricht, er snel zittingen worden ingepland door het openbaar ministerie en dat er stadionverboden en stadionomgevingsverboden worden opgelegd.

Een maatregel die niet in onderling overleg – maar met kennisgeving aan gemeente, N.E.C. en politie – is genomen door welzijnsorganisatie Tandem, is het op non-actief stellen van de supportersbegeleidster van het project 'Overenthousiast'. De club is tot zijn ontevredenheid niet bij deze beslissing betrokken geweest en vreest voor de gevolgen op operationeel gebied (zie voor meer informatie 5.12).

4. Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd

4.1 De veiligheidsorganisatie van de BVO is momenteel als volgt georganiseerd:

- Binnen de BVO wordt vanuit het management (*Manager Operations*) leiding gegeven aan de veiligheidsorganisatie. De Algemeen directeur is hoofdverantwoordelijke. De veiligheidscoördinator is samen met twee sectorhoofden als vrijwillige kracht actief bezig met veiligheid. Onder de bovenkant van de veiligheidsorganisatie werken tijdens een wedstrijd tussen de 110 en 120 stewards, waaronder 8 hoofdstewards. Zij worden geselecteerd uit een pool van circa 130 personen (zie 5.1). Daarnaast zet de BVO rondom wedstrijden nog 24 parkeerstewards, 6 beveiligers en 8 medicals in.
- Indien noodzakelijk, huurt de BVO extra stewards in bij Go Ahead Eagles, RKC en/of De Graafschap. De praktijk leert dat dit met name nodig is in de vakantieperiode (augustus). De particuliere beveiligers worden enkel ingezet bij de hoofdingang en het hoofdgebouw.
- Binnen het stadion heeft de BVO de regie. De politie kan de regie van de BVO overnemen. Afspraken daarover zijn voor de betrokken partijen voldoende helder en duidelijk.

4.2. De stewardbriefing vindt getrappt plaats. Eerst ontvangen de stewardcoördinator, de sectorhoofden, de voetbalcoördinator, de coördinator van de hostesses, de beveiliging en de projectleidster een briefing van de veiligheidscoördinator van de BVO. Hier sluiten vanuit de politie de voetbalcoördinator en de coördinator van de supporterbegeleiders bij aan. De betrokkenen hebben deze briefing ook reeds voor aanvang daarvan per mail ontvangen. De sectorhoofden brieven vervolgens de hoofdstewards, die tot slot de stewards informeren. Het risico van een dergelijke getraptheid is dat informatie verloren kan gaan. Tijdens onze observaties tijdens de wedstrijdbezoeken blijkt dit het geval te zijn: niet alle informatie uit de eerste briefing wordt voldoende verstrekt.

4.3 Naast de portefeuillehouder Voetbal zijn bij de politie een Operationeel Commandant (OC) en een Voetbalcoördinator (VC) actief rondom het voetbal. De VC werkt onder verantwoordelijkheid van het Bureau Conflict- en Crisisbeheersing. Dit heeft tot gevolg dat de VC niet direct vanuit de districtsleiding kan worden aangestuurd. Een constructie die vanuit de historie is ontstaan, maar op z'n minst opmerkelijk is.

De politie-inzet tijdens wedstrijden, en dus het aantal betrokken personen, is wisselend en afhankelijk van de risico-inschatting van de wedstrijd. Op basis van informatie uit de interviews en draaiboeken kan het volgende over de politie-inzet gezegd worden:

- Tijdens A-wedstrijden wordt 22 man politiepersoneel ingezet.
- Tijdens wedstrijden die als B- zijn geclassificeerd, wordt 38 man politiepersoneel ingezet.
- Tijdens wedstrijden die als B+ zijn geclassificeerd, wordt 57 man politiepersoneel ingezet. Dit aantal is inclusief een sectie ME.

- Tijdens C-wedstrijden wordt 160 man politiepersoneel ingezet. Tijdens deze wedstrijden is sprake van inzet van een peloton ME, twee eenheden AE en inzet van beredenen.

Wedstrijden verlopen vanuit het oogpunt van veiligheid goed, met een minimale politie-inzet. Enkel tijdens de enige C-wedstrijd (tegen Vitesse) die in Nijmegen wordt gespeeld, wordt (bewust) meer politie dan strikt noodzakelijk ingezet. Het bejegeningprofiel van de politie richting supporters geldt als laagdrempelig en vriendelijk.

- 4.4 De briefing van de politie wordt kort en zakelijk gegeven en wordt ondersteund door (digitale) hulpmiddelen. In de briefing wordt aan stadionverboden en scenariobeschrijving geen of onvoldoende aandacht gegeven. Tevens wordt geen gebruikgemaakt van het programma Hooligans in Beeld (HIB).
- 4.5 De Gelderse regio kent meerdere BVO's (AGOVV, De Graafschap, N.E.C. en Vitesse) en heeft derhalve verschillende Officieren van Justitie die zich met het voetbal bezighouden. Eén van deze voetbalofficieren is bij N.E.C. betrokken. Daarbij wordt zij ondersteund door een parketsecretaris.

Bij A-wedstrijden is het OM niet aanwezig in het stadion. Bij wedstrijden die als B- of B+ zijn geclassificeerd, is de parketsecretaris aanwezig, terwijl tijdens C-wedstrijden zowel de voetbalofficier als de parketsecretaris standaard in het stadion aanwezig zijn.

- 4.6 Binnen de gemeente zijn – naast de burgemeester als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid – het Hoofd Veiligheid en een senior beleidsadviseur OO&V betrokken bij het uitzetten van het beleid rondom voetbal. Daarnaast is de gemeente voorzitter van het operationeel overleg bij C-wedstrijden.

5. De BVO onder de loep

- 5.1 De BVO heeft de beschikking over een pool van circa 130 stewards. Tijdens wedstrijden van de BVO worden – doordat het stadion bijna altijd uitverkocht is – standaard tussen de 110 en 120 stewards ingezet. Alle voor de BVO werkzame stewards ontvangen een vrijwilligersvergoeding en zijn in het bezit van de blauwe pas. Daarnaast dienen zij per jaar minimaal twee trainingen te volgen, zoals bijvoorbeeld een training over omgaan met agressie. Vanuit de BVO richt men zich daarnaast op gastvrijheid en *hosting*: op deze aspecten zijn de stewards speciaal getraind.
- 5.2 Als gevolg van een nieuwe selectieprocedure – waaronder een wervings- en informatiedag en het voeren van een selectiegesprek – vallen veel geïnteresseerden af voor de functie van steward. Dit heeft tot gevolg dat de kwaliteit van de stewarding omhoog gegaan is, maar ook dat de – kwantitatieve – werving en selectie van nieuwe stewards een aandachtspunt is.
- 5.3 De BVO heeft een professionele stewardorganisatie. Stewards zijn voldoende toegerust om – ook in het geval van een incident – daadkrachtig op te treden. Personen die zich in het stadion misdragen, worden overgedragen aan de politie en overgebracht naar het politiebureau. Zij worden op het politiebureau overgenomen door de reguliere dienst.
- 5.4 In het stadion van N.E.C. is plaats voor 12.500 personen; de BVO heeft circa 10.500 seizoenkaarthouders. Seizoenkaarthouders en houders van een clubcard zijn in de gelegenheid om – afhankelijk van de risicocategorie van de wedstrijd – maximaal vier toegangsbewijzen te kopen in de voorverkoop.
- De voorverkoop start vier weken voor aanvang van de wedstrijd via internet (Webwinkel). Via verkooppunten van TicketBox zijn toegangskaarten drie weken voor aanvang van de wedstrijd beschikbaar. Wanneer op de wedstrijddag zelf nog toegangsbewijzen verkrijgbaar zijn, kunnen deze bij het stadion worden aangeschaft vanaf twee uur voor aanvang van de wedstrijd.
- Bij A-wedstrijden staat – na overleg met de politie – de voorverkoop eventueel ook open voor personen die niet in het bezit van een clubcard zijn. In deze gevallen wordt gesproken van vrije verkoop en kunnen maximaal negen toegangsbewijzen worden gekocht.
- 5.6 Het stadion verkeert in een prima staat en is duidelijk in sectoren verdeeld. Over de fysieke infrastructuur rondom en in het stadion is het volgende op te merken:
- De bewegwijzering om het stadion te kunnen bereiken, is slecht. Tevens ontbreekt de aanduiding van de verschillende parkeerplaatsen. Dit heeft tot gevolg dat sprake zal zijn van kruisende supportersstromen bij wedstrijden waar vrij parkeren van toepassing is.

- Het stadion heeft enkel overdekte zitplaatsen en de tribunes zijn onderverdeeld in segmenten. Er is een wand naast vak K; een vak dat sinds het huidige seizoen is omgedoopt tot het sfeervak '080', het oude netnummer van Nijmegen.
- De tribunes zijn goed te begaan en zijn door een brede gracht afgescheiden van het veld. Vanuit de gracht hebben supporters geen zicht op wat er op het veld gebeurt.
- Het supportershome 'De Eendracht' ligt ter hoogte van de vakken F/080 en is buiten het stadion gevestigd. In het supportershome heerst een gemoeidelijke sfeer en zijn geen supporters uit de doelgroep aanwezig.
- Na de wedstrijd loopt het stadion snel leeg. Wel blijft een aantal personen rondhangen nabij het zogenaamde Konijnenpad. Tijdens de observaties valt op dat de verlichting in het gebied op bepaalde plekken onvoldoende is. Omdat het vertrek van bezoekende supporters langs het onverlichte Konijnenpad voert, behoeft de afvoer van bezoekende supporters bijzondere aandacht in verband met de veiligheid en is er sprake van een onnodig grote politie-inzet.
- In de directe nabijheid van het stadion is te weinig parkeerruimte voor supporters. Zij parkeren daarom in de woonwijken rondom het stadion, wat tot klachten van bewoners leidt.
- De bussluis voor bezoekende supporters heeft een capaciteit van elf bussen of circa 50 auto's. De bussluis is gelegen in een kuil aan de achterzijde van het stadion nabij het uitvak, om te voorkomen dat supportersgroepen contact met elkaar maken. Het hekwerk dat bij C-wedstrijden om deze bussluis wordt geplaatst, is echter niet sterk genoeg om een menigte tegen te houden.
- In de bussluis zelf is het rommelig en liggen meerdere voorwerpen om mee te gooien voor het oprapen. De bussluis is gelegen in de nabijheid van het bos, waar relschoppers zich ongezien kunnen ophouden. Dit vormt een veiligheidsrisico.
- Vanuit de bussluis kunnen bezoekende supporters na een deugdelijke fouillering het uitvak betreden. Het uitvak heeft een capaciteit van 500 personen, is in zijn geheel voorzien van zitplaatsen en vanaf het afgesloten bussenvak goed te bereiken.
- De bezoekende supporters kunnen bij een snackcorner die door de BVO zelf geëxploiteerd wordt terecht voor consumpties; alcohol wordt in het uitvak niet verkocht. Het zicht op het veld vanaf het bezoekersvak is goed en het geheel (sanitair, catering) is goed verzorgd.
- Alle tribunes hebben zitplaatsen; op de vakken waar de fanatiekere aanhang vertoeft (met name op het zogenaamde sfeervak '080'), staan de meeste mensen. De afstand tussen uitvak en het vak van de groep fanatiekere supporters is maximaal.
- In totaal zijn er twee routes om uitsupporters na afloop van de wedstrijd af te voeren. De bossage en het viaduct waarlangs de verschillende routes lopen, vormen een probleem waarvoor geen praktische oplossing te bedenken valt. Dit heeft bij de thuiswedstrijd tegen Vitesse tot ongeregeldeheden geleid.

5.7 Vanuit de commandoruimte vindt de aansturing van de veiligheidsorganisatie plaats. De commandoruimte is ter hoogte van vak O gelegen en geeft een goed overzicht over het stadion:

- De commandoruimte bestaat uit twee kleine ruimtes. Een van deze ruimtes wordt beheerd door N.E.C., vanuit de andere ruimte wordt de veiligheidsorganisatie aangestuurd. Tijdens wedstrijden zijn in de commandoruimte de volgende personen aanwezig: twee cameramannen, de veiligheidscoördinator, verbindingcoördinator, de stadioncommandant en de verbindelaars vanuit de politie.
- Het stadion beschikt binnen en buiten over 25 (digitale) camera's. De camera's geven voldoende overzicht over het stadion en de stadionomgeving. De beeldkwaliteit van de camera's en zoommogelijkheden zijn net voldoende; in geval van tegenlicht of duisternis is de kwaliteit van de camera's echter (zeer) beperkt. Bovendien ontbreekt cameratoezicht rond de afvoer van de bussen.
- Toegang tot de commandoruimte is voor onbevoegden tijdens de wedstrijd mogelijk. Deze ruimte is via de tribunes betrekkelijk eenvoudig te bereiken en de deur naar de commandoruimte is niet afgesloten.
- De ruimte en inrichting zijn afdoende bij een wedstrijd zonder problemen. In het geval van een calamiteit is de commandoruimte te klein en zijn de middelen (camera's, beeldschermen) niet toereikend.

5.8 Het stadion verkeert, zoals aangegeven, in een goede staat. We benoemen een aantal aandachtspunten:

- De omgeving van de route waarlangs bezoekende supporters na afloop van de wedstrijd worden afgevoerd, is onvoldoende verlicht. De afvoer van supporters van de bezoekende club behoeft derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid en zorgt voor een onnodig grote politie-inzet.
- De parkeergelegenheid rondom het stadion is te beperkt. Dit heeft tot gevolg dat supporters in de nabijgelegen woonwijken parkeren en vervolgens te voet naar het stadion komen.
- De kwaliteit van het camerasysteem en de commandoruimte zelf voldoen niet in het geval van een incident. Investerings in het camerasysteem en de commandoruimte worden mogelijk uitgesteld in verband met plannen om het stadion te verbouwen.

5.9 Binnen de club zijn verschillende maatregelen ter beheersing van ongewenst supportersgedrag getroffen. Hieronder worden zij puntsgewijs benoemd:

- Ter vermaak van de supporters is er een supportershome waar supporters voor en na de wedstrijd terechtkunnen. Tijdens thuiswedstrijden van de BVO is er een informatiepunt achter De Gofferttribune. Hier kunnen supporters terecht voor het aanschaffen van fanartikelen.
- Tijdens alle wedstrijden is de consumptie van alcohol voor thuis supporters toegestaan in de vorm van evenementenbier. Gebruik van softdrugs wordt op enkele vakken gedoogd. Gebruik van harddrugs is verboden.

- Na misdragingen dient een supporter zich voor zijn gedrag te verantwoorden bij de commissie stadionverboden. Binnen deze commissie hebben vertegenwoordigers van de club, politie en een onafhankelijke voorzitter zitting. In de regel ontvangen personen naar aanleiding van misdragingen een lokaal stadionverbod. Indien de KNVB een landelijk stadionverbod opgelegd, legt de gemeente op basis van de APV een stadionomgevingsverbod op.

5.10 Fouillering:

- De uitsupporters worden afgeschermd richting het uitvak gebracht. Stewards fouilleren op een correcte wijze. Er is een vrouwelijke steward aanwezig om eventuele vrouwelijke supporters van de bezoekende club te fouilleren.
- De situering voor de fouillering in het stadion is goed. Fouillering vindt plaats in de ruimte achter de tourniquets, voordat supporters de tribunes kunnen betreden.

5.11 De BVO is actief betrokken bij maatschappelijk beleid en zet selectiespelers in de regio neer als rolmodel. Projecten waaraan de BVO haar medewerking verleent, zijn onder andere '*Scoren voor Gezondheid*' – een project dat zich richt op overgewicht bij kinderen – en '*N.E.C. tegen racisme*'. Bij laatstgenoemd project gaan kinderen in debat met twee (Marokkaanse) selectiespelers van de BVO.

5.12 De BVO is in samenwerking met de gemeente in het jaar 2000 het project '*Overenthousiast*' gestart. Dit project heeft een maatschappelijke functie en beoogt daarnaast ongewenst gedrag te voorkomen door overenthousiaste supporters aan de BVO te binden. Daarbij wordt gewerkt aan sfeerverbetering, gedragsverandering en het vermijden van agressie.

Het project wordt gefinancierd door de BVO en de gemeente en wordt uitgevoerd door welzijnsorganisatie Tandem. N.E.C. stuurt de twee supportersbegeleiders op wedstrijddagen aan. Tandem heeft in oktober één van deze supportersbegeleiders op non-actief gesteld. Dit is zonder overleg – maar met kennisgeving aan gemeente, N.E.C. en politie – gebeurd en heeft gevolgen op operationeel gebied. Zo neemt de informatiepositie over doelgroepsupporters af en verliezen supporters binnen de doelgroep een bekend aanspreekpunt.

6. Hoofdpijnen veiligheidsbeleid

- 6.1 De vergunning wordt door de gemeente per seizoen aan de BVO verleend. Indien nodig, kunnen door de burgemeester extra voorwaarden aan een wedstrijd worden verbonden; bij ongeregelheden kunnen noodbevoegdheden, zoals genoemd in de Gemeentewet, worden toegepast.
- 6.2 Wanneer het speelschema bekend is, wordt in het VON een risicoplaning vastgesteld. In principe wordt er niet afgeweken van de inschaling c.q. risicoplaning. Indien actuele informatie daar aanleiding toe geeft, kan het veiligheidsregime rondom wedstrijden worden op- of afgeschaald.
- 6.3 Vanuit de politie kijkt men bij het vaststellen van de politie-inzet voor een wedstrijd naar de historie tussen beide clubs en informatie van het CIV en uit het VVS. Daarnaast maakt de politie gebruik van RID-informatie. Partijen geven aan dat de RID een goede informatiepositie heeft met betrekking tot de groep risicosupporters.
- 6.4 Het voetbalconvenant beoogt te bewerkstelligen dat wedstrijden in een veilige en plezierige sfeer bezocht kunnen worden. Het convenant heeft een geldigheidsduur van één jaar en wordt besproken in het VON. Indien het idee bestaat dat afspraken onvoldoende worden nagekomen, kan worden overgegaan tot een bestuurlijke maatregel of sanctie. Het convenant wordt ondertekend door BVO, gemeente, OM en politie.
- 6.5 Tijdens de wedstrijd zelf is er sprake van meerdere veiligheidsmaatregelen (zie ook foullering) en afspraken:
 - De BVO heeft de (juridische) eindverantwoordelijkheid en bepaalt wat er in het stadion gebeurt, de politie onder gezag van de burgemeester daarbuiten. De politie is niet zichtbaar aanwezig in het stadion: wel wordt politiepersoneel in burger ingezet om (het gedrag van) supporters te observeren. Deze zogenaamde supporterbegeleiders zijn ook aanwezig in het sfeervak en zijn wel herkenbaar als politie voor de supporters.
 - Arrestanten rondom voetbalwedstrijden worden overgebracht naar het hoofdbureau in Nijmegen en door de reguliere dienst overgenomen (VVC). Indien de verwachting bestaat dat meer aanhoudingen zullen worden verricht tijdens en rondom de wedstrijd, worden extra medewerkers van de recherche ingepland. Enkel in het geval van C-wedstrijden wordt gebruikgemaakt van ondersteuning voor het vervoeren van arrestanten.

7. Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners

- 7.1 De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom voetbalwedstrijden vraagt om samenwerking en afstemming tussen private (BVO) en publieke partijen (gemeente, OM en politie). In algemene zin zijn de veiligheidspartners tevreden over de samenwerking die prima verloopt.

Het incident na de thuiswedstrijd tegen Vitesse heeft ertoe geleid dat er meningsverschillen zijn ontstaan tussen de veiligheidspartners. Men is daarover overigens wel constructief in gesprek. Ook de aanpak van de relschoppers na het genoemde incident is in goed onderling overleg en met respect voor elkaars verantwoordelijkheden uitgevoerd.

Ten aanzien van het veiligheidsbeleid is er een aantal aandachtspunten:

- De risicoclassificatie van wedstrijden is volgens verschillende partijen niet altijd alleen gebaseerd op feitelijke informatie, maar ook op gevoel. Dit heeft tot gevolg dat de politie-inzet en/of aan uitsupporters opgelegde beperkingen niet altijd als terecht worden beschouwd.
- Naar aanleiding van het incident na afloop van de thuiswedstrijd tegen Vitesse is een supporterscoördinator op non-actief gesteld zonder overleg met de BVO. Dit heeft gevolgen voor de onderlinge relaties tussen de partijen en de wijze waarop de BVO operationeel om moet gaan met veiligheid.
- De commandoruimte is aan de krappe kant, wat tot gevolg heeft dat het lastig overleggen is in het geval van een calamiteit of incident. Daarnaast dienen de camera's in het stadion aan de eisen van deze tijd te worden aangepast.
- De ligging van het stadion – in het bos – is vanuit veiligheidsoogpunt problematisch. Aangezien aan de ligging van het stadion niets kan worden veranderd, dient naar andere oplossingen te worden gezocht om de veiligheid rondom het stadion te vergroten.
- Relatief jonge overenthousiaste supporters in het sfeervak zijn een risicofactor voor de veiligheid. Het is dan ook noodzakelijk dat politie en BVO hun informatiepositie met betrekking tot deze groep op peil houden en het gedrag van deze supporters in de hand weten te houden.
- Rondom wedstrijden van de BVO bestaan problemen met het parkeergedrag van supporters, die hun auto's in de nabij het stadion gelegen wijken plaatsen. Er worden verschillende maatregelen genomen om het parkeren te verbeteren.

8. Club- en gemeentespecifiek

- 8.1 Sinds het huidige seizoen heeft de BVO een sfeervak. Voor de betrokken partijen was het in eerste aanleg lastig om de grenzen in dit vak te bepalen en te bewaken. In het begin van het seizoen had dit tot gevolg dat de aanwezige stewarding de bordessen rondom het sfeervak onvoldoende vrij hield. Inmiddels zijn de BVO en politie naar eigen zeggen in staat de grenzen in dit vak enigszins te handhaven.
- 8.2 Jaarlijks worden in Nijmegen de Vierdaagse en de zogenaamde Vierdaagsefeesten georganiseerd, wat veel politie-inzet vergt. Dit heeft tot gevolg dat andere grootschalige evenementen in de regio, waaronder voetbalwedstrijden, in augustus niet plaats kunnen vinden. In het verleden zijn hierdoor confrontaties tussen de gemeente en de KNVB ontstaan; daarvan is inmiddels geen sprake meer.

9. Samenvatting en conclusies

- 9.1 N.E.C. voetbalt in een gezellig, Engels aandoend stadion, waar supporters gastvrij worden ontvangen. Uitsupporters hebben (in een afgescheiden gebied in het uitvak) dezelfde faciliteiten als het thuispubliek met uitzondering van de mogelijkheid tot het nuttigen van (zwak) alcohol. Al met al is het bezoeken van een thuiswedstrijd van N.E.C. een aangename gelegenheid.

In Nijmegen is sinds een groot aantal jaren sprake van een solide samenwerkingsverband tussen BVO, gemeente, politie en openbaar ministerie. Er zijn verschillende periodieke overlegvormen en korte onderlinge lijnen. Recent was er een fundamenteel verschil van mening tussen de veiligheidspartners, maar dat staat samenwerking en daadkracht (aanhouding en aanpak van relschoppers na N.E.C. – Vitesse) niet in de weg.

- 9.2 Op basis van de uitgevoerde audit zijn er enkele aandachtspunten te benoemen, die achtereenvolgens met een verwijzing naar de betreffende paragraaf in het rapport worden aangegeven:

- De kwaliteit en kwantiteit van het cameratoezicht bij en rondom het stadion zijn net voldoende. Als gevolg van de – vanuit veiligheidsoogpunt – problematische ligging van het stadion kan worden overwogen om extra camera's te plaatsen, waarmee aankomst en vertrek van bezoekende supporters beter kunnen worden gemonitord (5.7, 5.8, 7.1).
- Het stadion is gelegen in een bosrijk gebied. De afvoer van bezoekende supporters voert langs de Busserweg en de Ien Daleslaan. Als het donker is, is het moeilijk om zicht te houden op de omgeving (bosrijk gebied) en kunnen ordeverstoorders zich hier relatief makkelijk en anoniem ophouden. Aanhangers van N.E.C. zoeken hier na afloop van de wedstrijd de confrontatie met vertrekkende uitsupporters. Deze situatie heeft een onnodig grote politie-inzet tot gevolg (5.6, 7.1).
- De risicoclassificatie van wedstrijden dient gebaseerd te zijn op feitelijke informatie. Momenteel hebben verschillende partijen het idee dat dit niet altijd het geval is c.q. dat een deugdelijke onderbouwing ontbreekt. Dit kan te veel politie-inzet en/of niet noodzakelijke beperkingen voor uitsupporters tot gevolg hebben (2.7, 7.1).
- Ten tijde van de audit (begin van het seizoen 2011-2012) is de kennis (verhoudingen, samenstelling, rollen) over een nieuwe groep jonge, overenthousiaste groep supporters onvoldoende. Deze groep moet uit de anonimiteit worden gehaald. Het verdient aanbeveling dat men in Nijmegen – net als alle andere BVO's in ons land – gaat werken met het programma Hooligans in Beeld om lokaal en landelijk zicht te krijgen op toonaangevende personen rondom het voetbal (2.2, 4.4, 7.1).
- De ruimte en inrichting van de commandoruimte zijn afdoende zolang zich geen incidenten voordoen. Tijdens een incident of calamiteit is de commandoruimte te klein om rustig overleg te kunnen voeren en zijn de aanwezige middelen ontoereikend (5.7, 7.1).

Bijlage 1 verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Jan Bluysen (BVO)	Manager Operations
Erik Boelaars (Gemeente)	Hoofd afdeling Veiligheid
Lonneke Gijsbers (BVO)	Veiligheidscoördinator
Thom de Graaf (Gemeente)	Burgemeester
Jelle Klein Kranenburg (OM)	Senior Parketsecretaris
Jouke Osinga (OM)	Voormalig voetbalofficier
Peter Tromp (Politie)	Voetbalcoördinator
Virgie Withagen (Gemeente)	Senior beleidsmedewerker OO&V
Khalid el Yattioui (Politie)	Plaatsvervangend Districtschef Nijmegen

Geraadpleegde documenten

Convenant Betaald Voetbal
Draaiboek N.E.C. – Heracles Almelo
Draaiboek N.E.C. – NAC
Notulen Veiligheidsoverleg NEC
Plattegrond Stadion De Goffert
VoetbalVolgSysteem (VVS): uitsluitingen, thuisgedrag en uitgedrag

Observaties en activiteiten

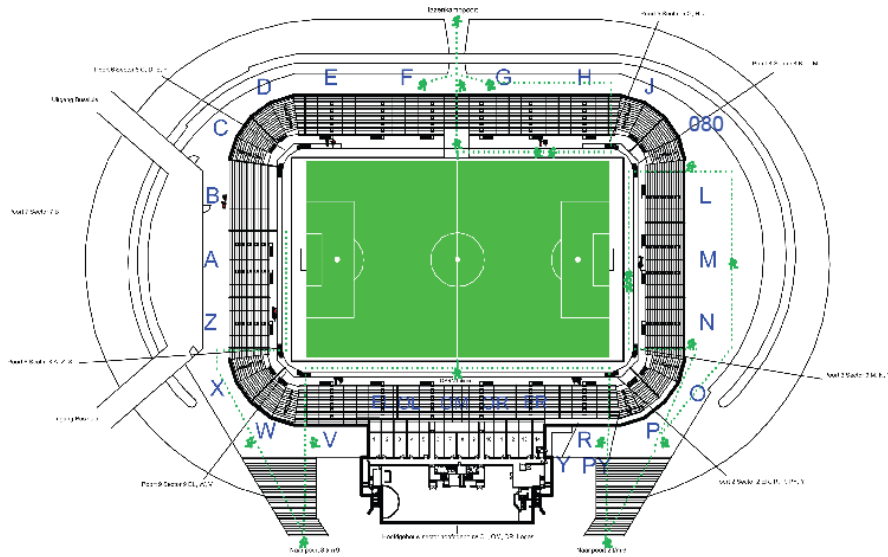
Wedstrijdbezoek N.E.C. – Heracles Almelo (27 augustus 2011)
met als aandachtspunten:

- Wedstrijdvoorbepreking met de scheidsrechter
- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Vak harde kern
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Supportershomes
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Wedstrijdbezoek N.E.C. - NAC (16 september 2011)
met als aandachtspunten:

- Briefing politie
- Commandovoering politie vanuit politiebureau
- Commandoruimte
- Vak harde kern
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Bijlage 2 Plattegrond stadion N.E.C.

Nb. Uitsupporters worden in Vak B ontvangen.

